

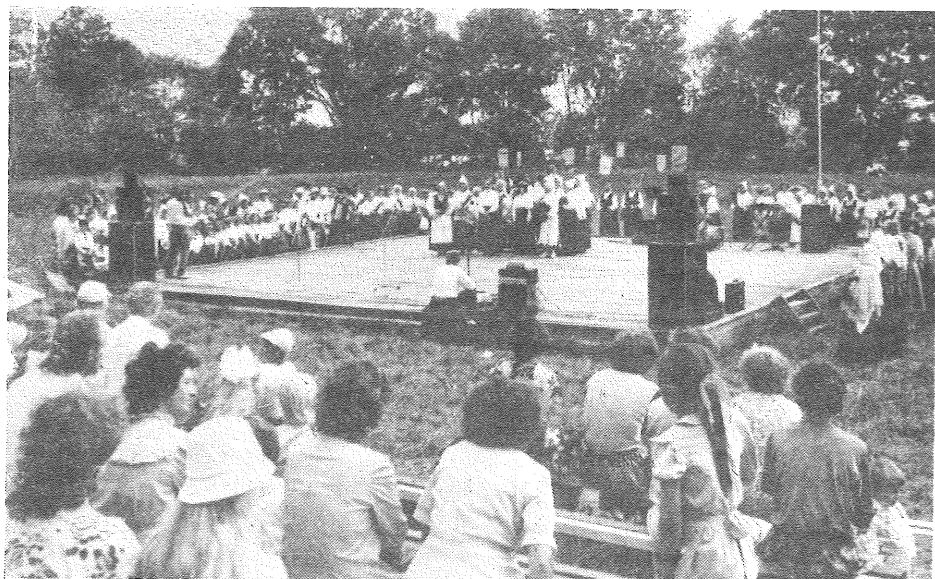
NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKKRAKSTS

• Nr. 45 (6313)

• Ceturtdien, 1992. gada 2. jūlijā

• Cena 2 rbl. (kioskos)

SVĒTKI JERSIKAS PILSKALNĀ

28. jūnijā notika plaši svētki senajā latgaļu galvaspilsētā – Jersikā. Uz tiem bija ieradušies folkloras ansambļi no mūsu rajona, piedalījās viesi no Valkas un Smiltenes.

ATTĒLOS:

- svētku kopskats Jersikas pilskalnā;
- jaunā svētku dalībniece Evita.

J. Silicka foto

Sk. «Visvaldis būtu apmierināts»
3. lpp.

Kārtība un efektivitāte

Tagad sūdzas par visu, sevišķi materiālu trūkumu un dārdzību. Piemēram, pat Latgales izmēģinājumu stacijā, kas atrodas pie Viļāniem, sienu vairs nevāc ķipās un ruļļos, kā agrāk, bet vaļēju ved uz šķūņiem, jo trūkst šņoru siešanai. Citādi rīkojas mūsu rajona paju sabiedrībā «Sīkukalns», kur laikus parūpējušies par šo siešanas materiālu. Saimniecībā domā, ka tā var pietikt pat visu triju simtu zālāju hektāru

ražas sarullēšanai, ko uzsācis mehanizators Andris Mežačriņš.

Laukos, kur jau pabijis viņš ar rituļu presi, valda skaista kārtība — siens kārtīgi savāktis. Tā raža šogad kā visur nav liela, tālāb līdz 250 kilogramus smago rituļu neiznāk tik daudz, cik to bija pērn, tālāb dārgs ir katrs šis sausās lopbarības kumšķis.

A. MEŽMALIS

Lauku aktualitātes

Jauns federācijas priekšsēdētājs?!

Sonedēļ Rīgā notika Zemnieku federācijas sēde. Pēc jautājumu izskatīšanas, kurus piedāvāja apspriest V. Baltais (par federācijas biedru naudu palielināšanu) un citiem, sākās likumsakarīgs un, acīmredzot, nobriedis process. Klātesošie padomes locekļi (sēdē piedalījās 32) izteica neuzticību Baltā kungam un sapulcējās pārstāvju sanāksmē. Viņi nolēma pieņemt paziņojumu visiem zemniekiem, kurā, cita starpā, atzīmēts, ka federācijas priekšsēdis neesot kompetents lauksaimniecības jautājumos, neaizstādot zemnieku intereses Ministru Padomē, Augstākajā Padomē, kā arī ārzemēs paužot savu personīgo, nevis zemniecības viedokli.

Izveidotā koordinācijas grupa sagatavos ārkārtas kongresu, kas notiks rudenī. Grupas vadītājs ir Tukuma Zemnieku sabiedrības priekšsēdētājs Oskars Grīgs, viņa vietnieks — cēsinieks Andrejs Auziņš, Latgales novadu pārstāvis Ivans Jeršovs.

Kredīti sadalīti

Divdesmit rajona zemnieku saimniecības saņēms «Agroinvest» atvēlētos ilgtermiņa kredītus. Rajona limiti bija 4,7 miljoni rubļu.

Atkal dāvinājums

Latvijas zemniecības fonds sniedz kārtējo palīdzību daudz bērnu ģimenēm. Dāvinājums — šķirnes lopi. Zemniecības fonds daudz bērnu ģimenēm dāvina 3 šķirnes sivēnmātes, 3 aitas, 6 tītarus un 12 zosu pārus. Kurai zemnieksētai tiks šis dāvinājums, lems federācijas sēdē, kas notiks 14. jūlijā.

Nilsona kungs atkal Galēnos

Jaunsaimnieku Jevģēnijas un Jāzepa Sērmo mājās atkal ir zviedru fermeris Nilsona kungs. Kā «Novadnieks» informēja agrāk, Boria Nilsons šopavasār strādāja Sērmo tūrumos un solījās šurp braukt vasarā, lai redzētu paša apstrādātos laukus.

Uz Galēniem Nilsona kungs nav atbraucis tikai ekskursijā, bet gan lietišķā darījumā. Viņš šurp atvedis slaukšanas iekārtas, kuras tagad uzstāda.

Zviedru fermā nesen pabijusi mūsu rajona jaunsaimniece Lidijs Čistjakova. Tālāb Nilsona kungs apciemoja arī Čistjakovu sētu un iepazīnās ar viņu problēmām.

Aina Ņijina

Zemessargi iet uzbrukumā

Spalgi iezvanījās telefons, Preiļu 35. zemessargu bataljona 1. rotas komandieris Jāņa Kudiņa balss bija cieta:

— Deg Steķu sils, tūlīt izbrauciet!

Pāris desmits minūšu sanāksšanai, raibo spectēru uzvilksšanai, un mikroautobuss «Latvija», kam pie stūres Roberts Kočkers, jau ātrā gaitā ripo uz Rudzātiem. Saule tuvu rietēšanai, kā sarkana ugunīga bumba karājas tieši priekšā, pagurusi no karsēšanas, laiks bezvējains un uz ceļa saceltie putekļi, izklīduši pa apkaimes laukumi, plīvina kā miglas vāli.

Aiz ciemata apdzēnam vieglo automašīnu — tajā Rudzātu pagasta zemessargi un viņu 7. rotas komandieris, pagasta valdes priekšsēdis Jānis Grandāns. Mēs pētam, kur tad paceļas dūmu stabs, klušībā pie sevis apsvēruši, kā klupt virsū ugunij, bet rudzātieši ved tik uz priekšu. Pirms sila piebiedrojas Preiļu policijas mašīna.

Sils jau palicis aiz muguras, pabraukts garām paju sabiedrības «Vārpa» kantorim, esam pagriezušies pa labi un tuvojamies Madonas rajona robežai. Pie kādas mājas stāv ugunsdzēsēju automašīna, bet paši viņi jau mežā. Visiem mums rokā lāpstas un virknē viens aiz otra straujā soli dodamies biežāk. Kāds uzsauc, cerot, ka sadzirdēs citu karotāju ar uguni balsis. Tā arī ir — tās atskan no labās puses. Mēs pagriežamies un nu esam izvērstā ķēdē. Lecot no ciņa uz cini, beidzot nonākam pie uguns zonas. Te jau pabijuši kolēģi no Līvāniem, policisti un zemessargi, liesmu vairs nav, tikai pie atsevišķiem kokiem kreslainajā mežā virmo dūmu strūklas — tur sausajās sūnās, skujās un lapās vēl perinās dzirksteles. Atliek tik uzpūst kādai vēsmiņai, kad izšaujas liesmiņa...

Atpaļā vēlā tumsā no šīs Turku pagasta nomales braucam caur Līvāniem. Rotas komandieris painteresējas, vai kāds nevēlas padežurēt pa Deju svētku un naftas balles laiku. Tā kā pirmā rota visvairāk nokomplektēta no rajona centrā dzīvojošajiem zemessargiem, tad viņus vieglāk arī savākt vienkopus. Bet tas nenozīmē, ka prelieši darbojas vienatnē. Ir bijis daudz darbu, kuros piedalās arī citi.

Gribētāji par nesenajiem reidiem uz ezeriem malu medniecības apkarošanai. Apsekoti Pelēču, Limankas, Dovoles, Bleidas

(pie Šaripovkas) un citi ezeri. Šie pēkšņie izbraukumi nekāds īpašs pārkāpumus neatklāja, kam gan, piemēram, Dovoles ezerā konfiscēti pieci tīkli, kāds bija centies ezeru vai nosēt ar ūdām, izliekot to ap trim desmitiem.

Nesen kaimiņi — Krāslavas zemessargi — lūdza vienā vakarā palīdzēt kārtības ieviešanā turienēs kafejnīcās un citos krodziņos, kur pēdējā laikā pārāk skaļi un izaicinoši bija sākuši uzvesties čigānu donžuāni.

Mūsu rotas aktīvi ir arī dažādi citi veiktie uzdevumi sabiedriskās kārtības uzturēšanā, sadarbojoties ar policiju un citiem zemessardzes veidojumiem. Aktīvāko sarakstos ir Jānis Šoldris, Vladislavs Haritonovs, Igors Kočmarevs, Kārlis Skutelis un citi, kuri piedalījušies vairākos pasākumos. Tāpat aktīvu rosiņu izvērsusi Riebiņu 9. rota, ko komandē Dailis Mazjānis, kura, sadarbojoties ar policijas iecirkņa darbinieku, raugas par kārtību ciematā un apkaimē.

Vēl tikai pāris vārdi par vienu no svarīgākajiem zemessargu pienākumiem — dežūrām uz robežas. Agrāk mūsu puīši brauca uz Šķaunes pusi, tagad Preiļu bataljonam nodots iecirknis pie Robežniekiem — uz Latvijas un Baltkrievijas robežas. Grupas tur pavada apmēram pa nedēļai, šo pienākumu par savu goda lietu uzskata ne tikai prelieši, bet arī citi, savu laiku nodežurēt vēlas, piemēram, aglonieši. Nereti viņi turp izbrauc ar personīgo transportu.

Pierobežas ļaudis jau apraduši ar to, ka redz formās tērptus bruņotus vīrus, dežūru laikā nekādi nopietni pārkāpumi nav bijuši, ja nu kāds pārgalvīgs motociklists pārdrāžas pie draudzenes vienā vai otrā pusē. Dzīve te nu rit savā ierastajā gaitā saskaņā ar likumiem, noteikumiem un instrukcijām. Kā stāsta tie, kuri jau bijuši Robežniekos, darbs kaulus nelaužot. Jāzēpa Brūvera grupa, kas atgriezusies, lai nebūtu jādzīvo dikā, kādai sieviņai palīdzējusi sapļaut sienu.

Tikai neliela daļa no zemessargiem strādā algotu darbu, piemēram, bataljona štābā, lielākais vairums ir dažādu pilsētas un rajona iestāžu, organizāciju un uzņēmumu ļaudis, jebkurā brīdī gatavi veikt jebkuru uzdevumu.

A. Rancāns

Rēzeknē notiks pasaules latgaļu konference

Šā gada 11.—13. augustā Rēzeknē, piena konservu kombināta kultūras namā notiks pasaules latgaļu konference. Tajā apspriedīs novada valodas, literatūras, kultūras, vēstures un ekonomikas jautājumus, lems par to, kā Latgalei drīzāk pārvarēt atpalicību. Paredzams, ka uz šo saietu ieradīsies ap 600 latgaļu, kuri pašlaik dzīvo ASV, Kanādā, Austrālijā, Anglijā, Zviedrijā, Vācijā un citās pasaules valstīs.

Rēzeknes Latgaļu kultūras biedrība, izveidotā orgkomiteja un visa šējenes sabiedrība pasaules latgaļu konferencei nopietni gatavojas. Konferences darbs trīs dienas noritēs plenārsēdē un sekcijās. Pieteikts par pussimta referātu, ar kuriem tagad iepazīstas Latvijas

Universitātes Latgales filiāles mācību spēki un pārējie speciālisti. Orgkomitejai jāizvēlas labākie no labākajiem. Paredzams, ka konferenci ievadīs Latvijas katoļu baznīcas arhibīskapa — metropolīta Jāņa Pujāta priekšlasījums par katoļu baznīcas lomu latgaliskā saglabāšanā.

Latgaļu konferences pēdējā dienā — 13. augustā, Rēzeknes centrā svinīgi atklās boļševiku varas divreiz nogāzto Latgales atbrīvošanas pieminekli, tautā saukto Latgales Māru. Šis piemineklis par saziedotajiem naudas līdzekļiem jau atliets bronzā Tallinnas Mākslas fonda kombinātā. Santkēpēterburgā tapis granīta postaments.

Jānis GURGONS

Kā jāraksta pasta sūtījumu adreses

Tagad, kad Latvijas Republika atjaunojusi savu piederību Vispasaules pasta savienībai, kā pasta darbiniekiem, tā arī pasta pakalpojumu lietotājiem būtu jāatceras sen aizmirstie Pasaules pasta konvencijas noteikumi, kā uz pasta sūtījumiem rakstāmas saņēmēja un nosūtītāja adreses. Bijuši gadījumi, kad nepareizi uzrakstītu adresu dēļ sūtījums no ārzemēm atgriezts atpakaļ izsūtītājam. Pasta darbinieku pienākums palīdzēt klientiem, tos pamācīt. Labi būtu, ja sakaru nodaļās redzamās vietās būtu izklīti adresu rakstības paraugi.

Sūtījuma saņēmēja adrese rakstāma vēstules vai pastkartes labajā pusē, ne tuvāk kā 1,5 centimetri no apakšējās un labās sānmalas un 4 centimetri no augšmalas. Adreses platums — ne vairāk kā 14 centimetri, mērot no vēstules labās puses. Saņēmēja adrese rakstāma valodā, kuru lieto saņēmējvalsti. Ja šis valsts valodā nelieto latīņu alfabētu, adresi ieteicams dublēt arī ar latīņu burtiem. Adresei jāśakas ar saņēmēja uzvārdu vai saņēmējietādes nosaukumu. Pirms uzvārda var rakstīt uzrunu, titulu vai pagodinājumu. Nākamajā rindīnā rakstāma adreses sīkā vienība — ielas nosaukums un numurs. Zem tā — pilsētas vai apdzīvotas vietas indekss un nosaukums, kurš rakstāms ar lielajiem burtiem. Visbeidzot jāraksta saņēmējvalsts nosaukums, ieteicams franču valodā, t.i., starptautiskajā pasta valodā.

Ja gribam saņēmēju sevišķi pagodināt vai apliecināt savu cieņu, rakstām: godājamam, visai cienījamam. Šos vārdus varam rakstīt arī saīsināti: A.god., v.cien. un tamlīdzīgi. Ja vēlamies uzsvērt saņēmēja titulu vai ieņemamo amatu, tas rakstāms pēc pagodināšanās uzrunas: A.god. profesoram, ministram, deputātam u.t.t.

Pirms saņēmēja uzvārda rakstām vārda pirmo burtu. Atcerēsimies, ka latviešu valodā tēva vārdu nav pieņemts lietot.

Ja adresāts pilngadīgs, pēc uzvārda būtu jāseko vārdam kungs, precētām saņēmējām — kundze, bet neprecētām — jaunkundze. Arī šos vārdus var saīsināt.

Nosūtītāja adresi vislabāk rakstīt sūtījuma reversā (aizmugures) pusē. Atļauts sūtītāja adresi rakstīt arī aversa pusē. Tad tā jāraksta kreisajā stūrī, 4 centimetri no augšējās malas. Ne mazāk kā 1,5 centimetrus no sūtītāja adreses apakšmalas, iepretim saņēmēja adresei, rakstāmi sevišķi norādījumi (ar līdpastu, sīkpaka, ierakstītu u.t.t.). Starptautiskajiem sūtījumiem norādījumi rakstāmi franču valodā. Par tiem «Sakaru Vēstis» jau sniegušas ziņas iepriekšējos numuros.

Nosūtītāja adrese jāraksta latviski. Nepareizi to rakstīt svešvalodā. Vienīgi valsts nosaukums rakstāms franciski — LETTONIE. Vēlams nosūtītāja adresi īpaši akcentēt ar franču vārdu EXPÉDITEUR vai saīsināti — EXP.

Vērtssūtījumiem deklarētā vērtība rakstāma latviski un ar arābu cipariem.

«Sakaru Vēstis»

Visvaldis būtu apmierināts

Karsta vasaras saule, mierīgais Daugavas plūdums. Uz Jersikas pilskalna nejt ne vēja pūsmiņu, pat kokiem lapas nekust. Dzirdami tikai bungu dobie ribieni, un šo skaņu pavadījumā pāri pļaviņai uz upurozolu un upurleipu virzās divas ļaužu straumes ar ziediem, vaiņagiem un viltēm. Iespējams, ka arī senajā Jersikas valstī tā cilvēki dieviem izlūdās aizbildniecību, žēlsirdību, panākumus savos darbos.

Bet šī gājiena dalībnieki ir rajona folkloras ansambļi. Tie te sabraukuši atcerēties savas saknes, savu vēsturi un tamdēļ, lai labāk apzinātos tagadni.

Puslokā apstājušies ap estrādi, visi dzied veltījumu skaistajai un bargajai Daugavai. Bet pēc tam, nomainot viens otru, uz paaugstinājuma dodas folkloras ansambļi. Tās nedaudzās dziesmas, ko viņi izpilda šodien, ir kā piliens jūrā. Viņi taču to zina simtiem. Un katrs ir kā maza perlīte, kā tautas gudrības, bet reizēm arī viltības, pat draiskulības sakopojums.

Uz skatuves dējiem viesi — ansamblis «Nāburgi» no Valkas. Viņi paziņo: «Jūs labi ļaudis, mēs labi ļaudis, nu viens otru ganisim». Un sāk preiliešu apdziedāšanu. To dzirdēdamas neiztur Riebiņu sievas, vienā mirklī tās ir jau uz skatuves un dod dziesmotu pretsparu par lielu patikšanu klausītājiem. Bet viesi nepadodas vis, riebinietes — arī. Lai arī atbraucēju ir krievi vien vairāk, viņi ir līdzīgā stāvoklī. Dziesmu karš beidzas ar kopīgu jauktību un abpusēju saskaņu.

Šādi improvizācijas momenti svētku gaisotnē ienesa visa notiekošā patiesuma iespaidu. Lūk, viens no ansambļiem izpilda tik aizraujošu dziesmu, ka cili nevar novaldīties un laižas dejā, bet dejojotāji uz skatuves aicina rotalā skatītājus, kuri labprāt atsaucas uz to.

Tā kā visas šīs izdarības notika Pēterdienas priekšvakarā, tad, kā piedien, uz siena vezuma ieradās arī pats gaviļu vaininieks, lai pārbaudītu, vai dziedātājas prot strādāt, prot grābt sienu. Prot gan! Ar milzīgu sirsniņu prielietes ķērās pie grābekļiem, lai nekristu kaunā Pētera priekšā, lai viņš tās uzcienu ar alu. Un Pēteris nebija skops.

Un atkal skanēja dziesmas un mūzika. Svēlmes nogurdinātie skatītāji paslēpās koku ēnā, taču projami negāja. Kad gan vēl te varēs redzēt tik daudz jautru un skaļām balsim apveltītu cilvēku!

Šis koncerts bija svētku kulminācija, bet vēl pirms tam amatnieki pārdošanai bija siveduši savus ražojumus, bija arī dzeramais un uzkodas. Daži ansambļi nespēja atturēties no kārdinājuma apdziedāt arī šos tirgotājus.

Koncerta sākumā runāja arheoloģijas ekspedīcijas vadītājs Jersikas pilskalnā profesors Ē.Mugurevičs, viņš pastāstīja par šīs zemes sirmo senatni, par Jersikas kņazisti un arheoloģisko izrakumu turpināšanu. Bet pensionētā skolotāja M. Daģe runāja par saviem latgališu valodas pē-

tījumiem, par tās bagātību un krāšņumu.

Svētku režisore, to dvēsele un iedvesmotāja bija Preiļu folkloras centra vadītāja Monika Livdāne. Lielu palīdzību to organizēšanā bija ieguldījusi Jersikas pagasta vadība. Piedalījās ansambļi no Vārkavas un Vecvārkavas, Livānu «Latava» un «Ceiruleits», Jasmuižas un Vidsmuižas, Saunas «Naktineica», Riebiņu «Jumaleņa», Preiļu pagasta, Aglonas, Preiļu folkloras centra, Jersikas kapela un jauniešu deju kolektīvs, kapela «Jūlijs», viesi no Valkas un Smiltenes.

Visi ar dziesmām devās mājup. Bet pāri Jersikas pilskalnam nolaidās isā vasaras nakts. Un ja mūsu senču gari mīt agrākajās dzīves vietās, tad senās Jersikas valdnieks Visvaldis var būt apmierināts — pēcnācēji viņu nav aizmirsuši.

L.Zenkeviča

ATTĒLOS:

- Jersikas pašdarbnieki Daugavas krastā;
- dzied Saunas ansamblis «Naktineica»;
- amatnieki piedāvā savu preci.

J.Silicka foto

Rūgtas sarunas laukmalē

Kad visur aizvien neatlaidīgāk runā par kolhozus nomainījušo paju sabiedrību bankrotu, kad vienā otrā vietā pēc to biedru sapulcēm valžu priekšsēdētāji raksta iesniegumus par atbrīvošanu no pienākumiem, kad tiek likvidētas lopu un putnu fermas, bet to vietā organizē firmas, aizdomīgi liekas pat tie, kuri vēl turpina godīgi strādāt savā darbā, veic neatliekamās uzdevumus un vēl domā sprīdi uz priekšu. Tāds paju sabiedrībā «Vārkava», kas pārmantojusi Dubnas kolhoza tikumus un netikumus, kur savos posteņos palikuši lielākā daļa strādājošie sākot ar valdes vadītāju, speciālistiem un līdz pat traktoristiem, ganiem un citu profesiju ļaudīm, ir Pēteris Selga. Katru rītu, paveicis to, kas darāms mājās, ja vien nav brīvdiena, viņš noteiktajā laikā precīzi ir gandrīz divus kilometrus attāļā cūku novietnē «Lauski». Svarīgākais darbs tur pašlaik esot tēķišu kastēšana, kas mazliet ievilkusies, bet nu ar steigu jāizdarot, lai dzīvnieki labāk un ātrāk sāktu nobaroties.

Kā agrāk kopsaimniecībā, tā arī tagad paju sabiedrībā viņu pazīst kā izdarīgu vīru, kurš neskaita soļus, kuram var uzticēties. Pēteris strādājis gan par kaltes meistar, gan citos darbos, nu jau ne mazums gadu apritējis arī cūku fermā. Pēterdienas priekšvakarā bija ienācis prātā paaugstināties, kā viņš atliecas pret to, kas tā musina cilvēku prātus — mūsu divaino šodien, kā viņam klājas darbā. Izrādījās, arī viņš ir no tiem cilvēkiem, kuri vienmēr atbild:

— Nekas, labi!

Šajā tik apjomīgajā teicienā ielikts daudz, un galvenais arī — zemnieka nesteidzīgā gaita starp laukiem, māka tikt cauri grūtībām ikdienā, un arī cerība uz to, ka rīt vai parīt tomēr izdosies tikt pie kā labāka.

Bet par darbu viņš vairs nerunāja kā agrāk.

— Bija atbraucis valdes priekšsēdētājs Jānis Laizāns, lika priekšā padomāt par algriešanas rudens pusē uz graudu kalti.

— Bet kā ar cūku fermu?

— Laikam jau tās nav ar ko barot un domā likvidēt.

Bet arī ar graudu tīrīšanu un kaltēšanu var visādi gadīties. Mans sarunu biedrs skumīgi lūkojas uz vasarāju lauku, kur gaužām reti bija izsprukušies dzeltenīgi dīgsti — šajā pusē joprojām vēl nav varējuši sagaidīt lietu. Tas Rušonas un Preiļu pagastu, tāpat arī viņā pusē — Peļēčos vai Daugavpils novadā šā tā atsvaidzinājis zemi, te nekā. Viss izkaltis. Rudzi, lai arī tos vēl uzturēja spēks, kas uzkrāts ziemošanas cēlienā, nesaņieguši isto garumu, sāk dzeltēt, to vārpas ir vieglas. Nav istas cerības arī uz ziemas kviešiem — nez vai daudz būs tā tīramā un žāvējamā materiāla. Sausums neļāvis pienācīgi saaugt zālei.

— Citās paju sabiedrībās zemnieki sūdzas, ka ārkārtīgi dārgi — līdz pieciem simtiem rubļu — nākas maksāt par zāļu viena hektāra novākšanu, — ieminos.

— Pie mums tik traki vēl nav, tomēr tas arī nav izprotams, ka par ražas nopiešanu jāmaksā vairāk nekā par aparšanu.

— Ne tikai tādas vien acgārnības ir mūsu šodienā.

— Jā, — atsauca viņa dzīvesbiedre Janīna, — nupat dzirdēju, ka divarpusreizēs vairāk būs jāmaksā par elektrību, vēl dārgāka kļūs gāze. Tas nozīmē, ka arī visur citur celsies cenas. Cik ilgi un tālu tā var?

— Agrāk mums bija bruņošanās drudzis, tagad — cenu celšanas...

Tā bija brīvdiena Pēterim, un viņš, paaicinājis talkā radnie-

kus no pilsētas, posās uz pļavu pēc siena. Gar pamalēm staigāja tumši zili mākoņi, kā jau daždien vasarā. Tajā platībā, ko viņš pieprasīja savā neatkarīgajā lietošanā, šopavasār paju sabiedrība vēl iesējusi vasarājus, bet siena daudzumu apsoliņusies kompensēt no kopīgā pļāvuma Brokausku laukos. Tur pirms kādas nedēļas nogāzts timotiņa lauks, lai nu vedot mājās atvēlēto.

Šeit strādāja arī paju sabiedrības mehanizatori. Puiši ne no sliktajiem — ar savācējpresēm bija Jānis Brakovskis un Andris Erts—Gudļevskis, ar traktoriem ķīpas uz glabātavu pie Bere-zovkas fermas veda Arturs Ziemelis, Antons Upenieks un Edgars Pudāns, viņiem ar automašīnu palīdzēja arī kāds jaunāks vīrs. Siens bija labi izžuvis vālos pat bez gozīšanas, izskatījās koši zaļš un visu lauku piesātināja ar medainu smaržu. Lieliska lopbarība, tikai maz. Ar visām lapiņām un smalkajām daļā tā būs gards kumos gan liellopiem, gan aītām — citu zāledāju mājlopu Pētera saimniecībā vēl nav.

Darot savu darbu, mēs pa brīdim uzmetām acis arī paju biedriem, Pētera kolēģiem «Vārkavā». Sev centāmies savākt katru stiebru, bet mehanizatoriem kaimiņos par tādiem niekiem nebija laika domāt. Es nesaku, kā viņi slikti strādā, vienkārši, kā paskaidroja Pēteris, šī esot viena pati grupa visā paju sabiedrības saimniecībā, tā ka darba pietiek. Te pāri bortam viņu tiesā pārvēlās nesasiets siena kumšķis, te palika nepacelts no lauka, te novēlās zemē un palika guļam kāda ķīpa. Viens no Pētera talciniekiem, SCO darbinieks J. Bindars, piezīmēja: dotu te vaļu puikām ar zirgu grābekļiem, no mazuma vien būtu pāris traktora vezumu labu sienu.

Tā vāloja ar «Julu», rotējošās sekcijas pamatīgi izpurināja pļāvumu un pāri palika tādi kā izvāriļi stiebi — lapiņas tika nolauztas. Vezumi kaimiņiem iznāca maziņi — cik nu bez to veidotāja var paņemt ķīpu, kādus pāris simtus kilogramu sienu, tādat — lieki pārbraucieni un degvielas patēriņš. Saule bija vēl krietnā pātagas kālā, kad vīri meta darbu pie malas un viens pēc otra aizbrauca. Skaidrs, viņiem taču rūpju netrūkst arī savās personīgajās saimniecībās. Bet mēs palikām, kamēr viss atvēlētais lauka stūris bija kārtīgi sakopts, jo vienkāršajam cūkkopejam, kuram pašam nav ne traktora, ne ratiņu, kur sienu vest, līdz mielēm jāizmanto tā iespēja, kas rodas, un jābūt pateicīgam, jāpriecājas, ka viss tik labi izdevies. Kad pirmais vedums kopīgiem spēkiem bija iedabūts drošā vietā zem jumta, bija jau pāri pusnaktij. Bet rīt agri Pēterim atkal jābūt savā vietā cūku fermā — tur tie kuiliši kastrejāmi...

Parasti, ierodoties saimniecībā kāda steidzama un neattie-kama darba laikā, žurnālists sāk no vadītāju, speciālistu vai dispečeru apmeklējuma, lai noskaidrotu, kur un kas strādā, un vai tie mehanizatori, ar kuriem gaidāma tikšanās, nav zūpas vai kā citādi sakompromitējušies. Safotografējuši pirmrindniekus, parunājuši ar tiem vadības klātbūtnē, mēs varam būt droši, ka pārmetumus nesaņemsim. Tas ir tāda iepazīšanās ar laķēto ārpusi, šoreiz sienu laikā iekļūt izdevās savā veidā no iekšpuses. Un tā nav tik spodra. Domāju, ka arī citā vietā būtu gluži līdzīga aina, tikai darbojošās personas citas. Izkrātnes nomainītas, tikumi palikuši. Vakarējais kopsaimnieks, šodienas paju biedrs, nobažījies stāv lauka malā un grūtas domas viņu māt.

A.Mežmalis

SACENTĪSĪES LAUKU SPORTISTI

LUDZA (Pēteris Liepiņš — LETA). Pavisam drīz 51 Latgales pilsēta sanēs kā bišu strops: no 24. līdz 26. jūlijam Ludzas rajonā risināsies 17. Latvijas lauku sporta spēles. To sarīkoša-

na valsts atvēlējuši divus miljonus rubļu.

Gaidāmi ap 1300 sportistu un viesu no visiem republikas novadiem, kā arī no ārvalstīm. Patlaban tuvojas nobeigumam Ludzas stadio-

na rekonstrukcija, kā arī sporta manēžas, futbola laukuma un citu būvju iekārtošana un sakopšana. Vēl ir daudz darba Zilupes lauksaimniecības skolas un Malnavas tehnikuma sporta

zālēs, kur arī notiks sacensības. Sportistu mītnes gatavo Kārsavas pilsētas, Blontu, Pušmucovas un citu pagastu pašpārvaldes. Viesmīlības lauku ļaudīm nekad nav trūcis.

F.Kemps

Gersikas karaļa valsts

(1943) *Pirmpublicējums*

Šo materiālu «Novadnieks» saņēma no F.Kempa dēla, līvānieša Leopolda Kempa. Pavadvēstulē viņš raksta:

«Šis roksts saraksteits 1943. godā un beja dūmots rokstu krōjumam «Olūts», kuru izdeve Vl.Lōcis Daugavpilī. Dūdūtis trimdā 1949.g. martā, autors pajēme leidza dažus sovus rūkrokstus. Šūs rūkrokstus F.Kemps ar pādejiem spēkim izglōbe nu lismom, kod 1952.g. 25. oktobrī Tomskas apgobola Mihailovskas sādžā izacēle guņsgrāks jō mōjēnā. Saindējis ar dyumim, jys pēc nateļa breiža myra. 1956. godā šī rūkroksti, trymduņikim atsagrīzūt, tyka atvasti uz Varakļōnim un kaidu laiku globōjōs pi školōtōja D.Trūpa, tod pi Bronislava Spūļa, kurš rūkrokstus nūdeve F.Kempa dālam Leopoldam.»

Seneju latgaļu kēneste Gersika

(*Vyspōrejas ziņas*)

Šos nudaļas ivodam nabyus par liku pīvest dažus kroniku faktus, kuri apgais-moju latgaļu tautas starptautiskū poziciju kaimiņu tautu vydā.

Leidz pādejiem laikim vysōs vēsturēs, kur par latvišim ir rakstejuši vōciši, poli un krīvi, myusu tauta seneju laiku dzeivē rōdōs tymša, nīceiga, mozeņa. Pimāram, krīvu kronists Nestors pimiņ, ka ap Baltijas jyras krostim ir dzeivōjušas tautas, kas padūtas krīvu kungim Polockā un nūdūkļus kungim moksōjuši ar slūtom!

Taidu seikumu krīvu vēsturniki atzeimōj pat školu rūkas grōmotōs. Var pādūmot, ka latgali byudami krīvim kaimiņi bejuši tik nabadzeigi, ka niko loboka navarejuši dūt krīvu kungim, kai tikai bārza slūtas, un it kai pošim krīvim nabyutu bejis bārzu mežu voi jī nabyutu mōcejuši sasīt pērts slūtu.

Vajag tikai drusku padūmot un pala-seit vacōs krīvu kronikas, kai mums byus skaidrs, ka kronista legendai par «pērts slūtom» ir dziļōks saturs.

Latviši tagad un latgališi arī seņok beja un ir leli pērts mīļotoji.

Krīvi tagad sovu pērti sauc «baņa». Tys nav krīviskais vōrds, ir aizjemts nu svešom tautom. Bet Novgorodas senejōs kronikōs pērti sauc «perb». Teiri latgaliskais nūsaukums myusu laiku izrunā! Na cytaiž ir senejūs laikūs bejis, kai tikai tai, ka latgali ir izmōcejuši sovus krīvu kaimiņus taiseit un litot pērti un pērtis ar bārzu slūtom.

Tagad Nestora legenda par «slūtu nudavom» ir josaprūt tai, ka vīns kulturas elements, mīsas teireibas mōksla, ir latgaļu dōvona krīvim. Zeimeigi, ka attōlōki dinavydu krīvi napazeist pērti kai taidu. Tai tod zīmeļu krīvi nu sovim kaimiņim latgališim ir aizajāmuši i pošu pērti, i jos nūsaukumu.

Jemsim vel pimāru. Krīvim ir vōrds «djogot», tej ir zemniku rotu smēre. Latgaliski šis produkts saucās degls voi daguts. Degls dabojama nu prižu molkas voi bārza tōšu dadzynōšonas. Radzams, ka šū chimijas mōkslu latgališi ir agrōk izzynōjuši un tū imōcejuši sovim kaimiņim krīvīm. Krīvu vōrds «diogot» etimologiski ar krīvu volūdas elementim

nikai nav izskaidrojams, bet latgaliski ļuti vīgli: nu vōrda degt.

Tod zīmeļu krīvu senejā volūdā cēški atrūnam vōrdu «gat», tys ir moksleigs ceļš pa staignu vītu, nūklōts ar kūkim. Latvišim ir vōrds gatva, ar kū tagad grib apzeimōt aleju. «Galva» ir cēlis nu verba it — gōja, šam vōrdam tyvūs rōdūs ir «gaita». Ar krīviskū vōrdneicu nikai navar izskaidrōt šū vōrdu. Bet latgališi vėl tagad litōj vōrdu «gatva». Kai ir «stezja» taipat vīneigais vōrds un atgōdynoj myusu stygu, kurs ir cēlis nu «stai-gōt». Te radzam, ka arī ceļu byuvešonā seneji latgališi ir bejuši krīvu mōceitōji.

Krīvu pjaunamais irūcis «serp» voi arī nav nu latgališim pajemts? Nu verba cerpt ir izaveidōjis myusu sērps. Vysmoz pi krīvim nav ni verba, ni cyta kaida vōrda, nu kura varātu atdarynōt «sērpū».

Kaimiņs nu kaimiņa parosti aizajem tū, kō pošam nav. Zynoms, arī myusu seneji tāvu tāvi ir daudz kū nu krīvim aizajēmuši i volūdas, i kulturas ziņā. Bet jō savilkēt kūpā vysu vēsturiskū debetu un kreditu, tod nazyn, voi mes byusim krīvim daudz kū porōdā. Laikam sytmim godu atpakaļ i mes, i jī asam bejuši uz vīnaidas kulturas pakōpes. Bet tai kaj mes bejom tyvōk pi civilizēitom tautom un tyvōk pi lelim yudeņa celim, tod arī myusu materialo kultura ir bejuse bez šaubom augstōka.

Ir lela varbyuteiba, ka na likvīn ekonomiskā, bet arī polityskā ziņā myusu kaimiņi krīvi ir šū tū pajēmuši nu latgalim. Voi arī pošī latgališi nabeja kaidu laiku valdejuši por kaimiņu krīvu ciltēm? Nu vēstures mes, pimāram, zynam, ka Novgorodas un Opskovas (Pleskavas) republikōs valsts vara pidareja tautas vacōku sapulcei, kura krīviski sauces «veče». Ar krīvu volūdas leksikonu nikaidā ziņā šū vōrdu navar iztulkōt. Bet latviski tys pilneigi saprūtams: veču sanōksine, sapulce voi pat «sabors», kai vaci ļauds pi mums vėl nasen runōja. Nu «veču sapulces» krīvi pamele sev tikai pyrmū vōrdu «veče». Ir ziņas, ka seneji latgali na reizi ir kovuši ar krīvim, ir bejuši Opskovā un Novgorodā un pašaltem varbyut arī valdejuši šymōs krīvu pilsātōs. Kodēl tod latgali navareja krīvim atstōt arī sovu polityskū ikōrtu, kuru pošī pazaudeja, voi par kuru mums nav

dokumentu?

Tymūs laikūs (XII—XIII godusymtā) na tikai Latvijas ciltis nabeja apvīnōtas vīnā valsti, bet arī krīvu ciltis vėl dzeivōja škērti: Novgorodā, Kijevā, Polockā, Opskovā, Izborskā beja atseviškas patstōveigas valsteņas, kuras pat karoja sovā storpā.

Tai tod tymā laikā, kod uz Baltiju atnōce vōcišu veiskupi un bruniniki, kai seņejōs krīvu tai arī latvišu ciltis beja vīnaidā polityskōs dzeives pakōpmi.

Pyrmōs ziņas par senejū latgaļu valsti

Nu Latvijas ciltēm styprokas un lobōk organizētās beja divejas ciltis: zemgališi, kuri dzeivoja Daugovas kreisajā krostā, ap Jelgavu, Bausku utt. un latgališi, kuru polityskais centrs beja Gersika, Daugovas lobajā krostā (tag. Leivonu pogosts, 2,5 km nu Jersikas stacijas). Te sēdeja Latgales karalis Vysvolds un porvaldeja na tikvīn tagadejū Latgales apgobolu, bet arī lelu daļu tagadejōs Vydzemes un vysu llukstes un lkuobpiles apgobolu Daugovas krostā. Cytaiž Vysvolds nu vōcišim nabyutu bēdzis uz ūtru Daugovas krostu, jō tymā krostā nabyutu bejuse jō pat zeme un valsts. Ari to krostā dzeivōtōji beja taidi pošī latgali, kai arī Gersikas krostā. Kai jau minets prof. Balodis apgolvoi, ka sēli, vīppus Daugovas ir bejuši skaidri latgali. Un šudin llukstes apriņķī vīteji latviši runoj latgališu dialektā. Gersikas pile un pilsāta (krīviski saukta Car-Grad — Kunga pilsāta) atsaroda natōli nu tagadejōs «Jersikas» stacijas, prelim Dignajai, kas ir ūtrā pusē. Par Gersiku un jos karali Vysvoldu vīneigōs ziņas ir sasaglobojušas «Livonijas kronikā», kuru XIII godu symtā latīņu volūdā saraksteja vīns veiskupa Alberta bazneickungs, vōrdā Henriks. Par šō kronista tauteibu vēsturniki nav vīnu dūmu: daži jū skaita par latvīti, daži par vōcīti.

Pa to laika irodumam Henriks naraksteja ni vōciski, ni latviski, bet sovu 200 lopu garū kroniku saraksteja bazneicas latiniskā volūdā. Ūtrys svoreigs dokuments par Gersikas kēnēsti ir 1209. godā Reigā nūsļāgtais leigums storp Latgales kēneņu Vysvoldu un Reigas archiveiskupu Albertu. Šis dokuments ir izaglobōjis originalā. Leigums raksteits latiniskā volūdā.

Pivessim latgališu tulkōjumā tōs vītas nu Livonijas kronikas, kur runa it par Gersikas valsti un jos kēneni Vysvoldu. Apraksteidama veiskupa un bruniniku ceiņas un kara gōjīņus pret līvim un zemgalim, Livonijas kronika par Gersiku pyrmū reizi tai stōsta:

«Bet Gersikas kēneņš ar lītavīšim gōja uz Reigu, laupeja ganeibōs pilsoņu lūpus, sajēme vangeibā divejus bazneickungus, Joni nu Fechtas un Volchardu nu Harpenštetas, kuri pi Vacō kolna cērtā mežu, kūpā ar peregrinim (īceļōtōji nu Vōcijas) un nūsytā Teodoriku Brudegamu, kurs ar pilsonim dzynōs tam pakaļ.»

Turpmāk vėl

Rēzeknē būs augstskola

Maija beigās Rēzeknē, LR izglītības ministram A. Piebalgam un LR AP Izglītības, zinātnes un kultūras pastāvīgās komisijas priekšsēdētājam P. Laķim tiekoties ar pilsētas un Latgales rajonu pašvaldībām un inteligences pārstāvjiem, nolemts te atvērt augstskolu. Tā tiek veidota uz LU Latgales filiāles un Rīgas TU filiāles bāzes. Studentu uzņemšana Rēzeknes augstskolā (pēc izstrādātās un Izglītības ministrijā apstiprinātas koncepcijas) sāksies 1993./94. mācību gadā trīs fakultātēs: filoloģijas, ekonomikas un tehniskajā. Ar laiku no šīm fakultātēm izdalīsies svešvalodu, tieslietu, pārtikas tehnoloģijas, enerģētikas un celtniecības fakultātes. Tikš veidoti zinātniski pētnieciskie centri gan ekonomisku, gan kultūras, gan tehnisku problēmu risināšanai.

Kāpēc augstskola atverama tieši Rēzeknē? Tāpēc, ka Rēzekne ir Latgales ģeogrāfiskais un kultūras centrs, tās

sirds. Te, darbojoties LU un TU filiālēm, ir jau uzkrāta pieredze, ir ne sliktā materiālā bāze un pasniedzēju kontingents. Pašlaik abu augstskolu filiāles Rēzeknē spēj dot jauniešiem izglītību, kas atbilst bakalaura grādam. Izveidojot te pastāvīgu augstskolu, reāla būtu maģistra grāda ieguve. Paredzēts, ka Rēzeknes augstskolā lekcijas lasīs arī vieslektori no Rīgas un ārzemēm — ASV, Zviedrijas. Mācību plāni un programmas top, iznatojot attīstīto pasaules valstu pieredzi.

Kā pastāstīja LU Latgales filiāles pasniedzējs P. Ančupāns, filiāles vadītāja profesora K. Poča vadībā jau ilgāku laiku strādā augstskolas veidošanas Rēzeknē darba grupa. Tā savu izstrādāto koncepciju iesniegusi republikas Izglītības ministrijai. Šī koncepcija atbalģta. Tagad darba grupa gādā par topošās augstskolas materiālās bāzes nostiprināšanu. Par LR AP atvēlēto 1 miljonu rubļu paredzēts pārbūvēt ēkas, veikt Kopmitņu re-

montu. Rēzeknes pilsētas valde apņēmusies augstskolai pārdot migrantu atbrīvotos dzīvokļus, lai būtu kur dzīvot pasniedzējiem. Uz Rēzekni pastāvīgā darbā solās pārcelties latgaliskās izcelsmes profesori un docenti no Rīgas, Jelgavas un Daugavpils.

Rēzeknes augstskola sākumā uzņems ap 1000 studentu. Lai tā pēc gada uz sāktu savu darbību, no valsts budžeta vajadzīgi vismaz 10 miljoni rubļu. Tie, kas te mācīsies, darbā paliks Latgalē. Šim novadam vajag daudz gudru un izglītotu cilvēku. Nedrīkst aizmirst lauksaimniecību. Ir nodoms jaunā augstskolā ar laiku atvērt arī lauksaimnieciskā novirziena fakultāti. Citādi latgalieši brauks mācīties uz Lauksaimniecības universitāti Jelgavā un pa vecam paradumam aizķersies Rīgas pusē, bet Latgalei joprojām trūks tik vajadzīgo lauksaimniecības speciālistu.

Jānis Gurgons

✉ Cienījamais redaktor!

Ar lielu interesi gāju uz Latgales Deju svētkiem, jo ilgus gadus esmu bijis prom no savas pilsētas un ļaudīm. Bet paliku ļoti vilies un sašutis par šī uzveduma norisi. Ir saprotamas visas grūtības tāda masu uzveduma sagatavošanā, bet tas šai gadījumā nebija svarīgāks.

Es biju pārsteigts par tik lielu transgresiju uzveduma estētikas uzturēšanā. Visai mākslai, ieskaitot dejas, bet īpaši — tautas dejām, ir jākalpo skaistumam, vienmēr cenšoties parādīt skaistāko no tradicionālā mantojuma. Bet tādas banalitātes kā sišana ar plaukstu vai kniebšana lautu meitām «mīkstumos», vai tautu dēlu ar atpogātām biksēm vērtīšanās pa zemi ar izplēstām kājām gaisā bija pārāk vulgāras un traucējošas, lai paturētu atmiņā visu skaisto, kas brīžiem svētkos arī parādījās.

Bet Rēzeknes novads, ja nemaldos, ar savām tautas dziesmu banalitātēm un «burkānu» savā naturālisma izpausmē pārspēja visu. Liekas, ka kaut kas pa šiem gadiem ir radikāli mainījies. Laikam, ir zudusi atziņa par ļauno un labo, par skaistumu un perverso Māras Zemes ļaužu mentalitātē. Ir diezgan grūti definēt, kas ir civilizācija, bet barbarismu var viegli pazīt, un šais svētkos tas spīdēja cauri par daudz. Man pat liekas, ka Māras pieminekļis, kam naudu saziņojām ārzemēs, var kļūt par apkaunojošu rēzekniešiem. Vai Mārai nebūtu jāielīnās villainē un jāiet kaut kur citur, uz drošāku vietu?

Kā neaizmirstamu pretstatu gribu minēt dažas dienas iepriekš redzēto un baudīto, kad ziedošas jaunavas baltos tērpos un skaisti jaunekļi saņēma atestātas devītās un divpadsmitās klases izlaidumos. Cik daudzsološs drošinājums tas likās mūsu nākotnei! Bija patīkami redzēt, ka ir tādi augstas morāles cilvēki kā Preiļu 1. vidusskolas direktors Jānis Eglītis, skolotājas Skaidrīte Bērziņa, Ligīta Pauniņa, Anna Svīle, Digna Prodniece un visi pārējie skolotāji, kam vēl rūp mūsu jaunatnes skaistās sirdis un viņu nākotne.

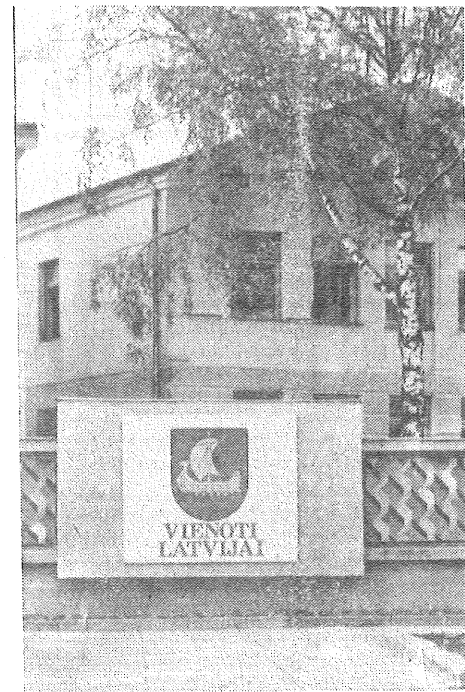
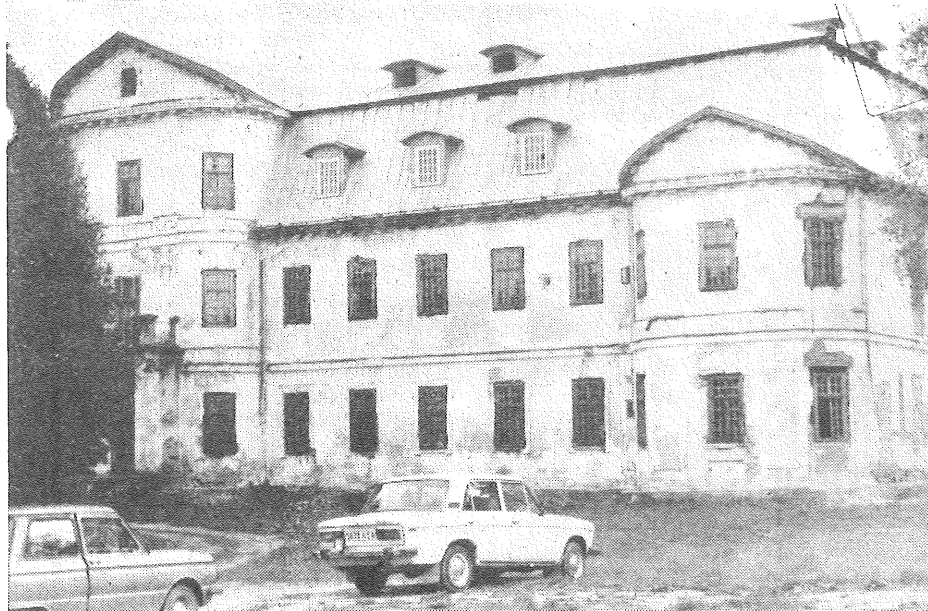
Pazīstamā dzejniece Velta Toma kādreiz ir teikusi, ka atkritumu ir kaudzēm, bet dārgakmeņus ir jāmeklē. Kaut mums būtu vairāk dārgakmeņu meklētāju! Tas ir vienīgais ceļš, kā mēs varam cerēt uz labākiem, skaistuma apgarotiem laikiem.

Dr.E.U. (Toronto, Kanāda)

◆ Siena laikā

J. SILICKA foto

◆ Pie kaimiņiem – Krāslavā. Skats uz Krāslavu; Plātera pils; Krāslavas centrā; jaunais grāmatu veikals.

Jāņa Silicka foto

LABOJUMS

20. jūnija laikraksta «Novadnieks» krievu izdevuma numurā, tulkojot no latviešu valodas, pieļauta neprecizitāte. Rubrikas «Ziņas» pirmajā rindkopā pareizi jālasa: «Taču pašu sabiedrības priekšsēdētājs P. Barkovskis no sava amata atteicās». Tālāk kā tekstā.

Jōns Rjučāns

Šī gada Jauno autoru semināra dalībnieks, vācu valodas speciālists. Strādā par laikraksta «Diena» korespondentu Krāslavas rajonā. Publicējies «Rakstnieka Vārdā», «Latvijas Jaunatnē» u.c.

Lānās eileņas

*Dōvynōs zīmu?
Meikstūnes lelō lōpsta
Nurauš ūdūmi.*

*Lūgā nadag guņš.
Īmūt sevī cyloju,
Kas dorōs tymsā.*

*Pagaisynōja
Tū lobū, kū saceja.
Tam strōpes pōrcist.*

*Maļ rudzu gryudus.
Sōp par smukom vōrpom un
Ortū teirumu.*

*Uz bolku kreit snīgs.
Storp kūkim palīk vīta
Maņ un vēļ kaicām.*

Nu cykla «Mēneša izlītais dzaltonums»

*Sūplōk seņōk pastateitōs
sātas*

*īva pyn sovā bizē boltō
soldonumsmōrda musturi
ītnūt nu ryugtōs myzas
izrytušū osoru syltajā*

*pacīteibā.
Aiz meža mēness siļdeidams
rūkas prižu vērsyunēs*

*maina
kolnavērsai sovu pīnastykla
īdzaltonū gaismu.*

*Bet boltais krysts un
cērstais*

*akmiņš
aplīti nu syuteitōs dōvonas
stota meklēt myusim sovas
vītas.*

*Tymā šaļtē līknes mygla sīn
saimineicai boltu priķšautu
bet ocu pasavērīņš klōj*

*Vakareīņu goldu pi kura kai
saiminīks laikam nikod nasēdēšu.*

BEBRENES LAUKSAIMNIECĪBAS TEHNIKUMS

(Daugavpils raj., p. n. Bebrene, indekss 228413, tel. 64299)

uzņem 1992./93. mācību gadā audzēkņus
bez iestājek sāmeniem

specialitātē — lauksaimniecības produkcijas ražošanā ar
specializāciju veterinārijā (zemnieku saimniecībām).

Ir iespēja iegūt autovadītāja un traktorista tiesības.

Mācības notiek latviešu un krievu valodā.

Dokumenti jāiesniedz: līdz 1. jūlijam ar pabeigtu deviņgadīgo
izglītību, līdz 10. augustam ar vidusskolas izglītību.

Likumprojekts par sertifikātiem

Latvijas valdība apspriedusi Zinātņu akadēmijas speciālistu izstrādāto likumprojektu «Par sertifikātiem». Paredzēti četrus veidu sertifikāti — darba sertifikāti, kompensācijas sertifikāti, sertifikāti, ko izsniegs politiski represētajiem un, iespējams, arī sertifikāti valsts iekšējā parāda dzēšanai. Šie vērtspapīri būs vienreizējs maksāšanas līdzeklis valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas procesā.

Likumprojektā teikts, ka darba sertifikātus varēs saņemt katrs Latvijas iedzīvotājs, kas bijis pierakstīts republikā līdz 1991. gada 21. augustam. Sertifikāti tiks izsniegti atbilstoši ieguldījumam valsts nacionālās bagātības veidošanā. Viens nostrādātais gads tiks pielīdzināts viena dzīvojamās platības kvadrātmetra vērtībai 1986.—1989. gadā celtajās daudzdzīvokļu mājās. Darba stāžā ieskaitīs karadienestā pavadīto laiku, Latvijā un ārpus tās nostrādāto laiku, ja strādāts Latvijas iestāžu uzdevumā, kā arī laiku, kas veltīts profesionālās izglītības iegūšanai.

Kompensācijas sertifikātus, pēc projekta autoru domām, izsniegs bijušajiem īpašniekiem, kuru īpašums ticis nelikumīgi atsavināts, vai arī to mantiniekiem atbilstoši civillikumam. Atsavināto īpašumu 1938.—1939. gada cenas tiks pārvērstas 1989. gada cenās attiecībā 1 lats pret 1,4 rubļiem.

Paredzēti arī sertifikāti, kurus izsniegs politiski represētajiem Latvijas iedzīvotājiem atbilstoši ieslodzījuma vai nometinājuma vietā pavadītajam laikam. Iespējamos valsts iekšējā parāda dzēšanas sertifikātus paredzēts izsniegt iedzīvotājiem atbilstoši to noguldījumiem krājbankā.

Sertifikātu vērtību paredzēts izteikt 1989. gada cenās. Sertifikātu izmantošanas brīdī to vērtību koriģēs atbilstoši valsts īpašuma sadārdzinājuma indeksam. Paredzēts, ka šo indeksu ne retāk ir veizi ceturksnī apstiprinās Ministru Padome.

Olafs Zvejsalnieks,
LETA korespondents

Pārdod

darba ķēvi Preiļos, Pļaviņu ielā 4;

* * *

plavas siena pļaušanai Pelēčos. Tālrūnis Daugavpils 41245 no 21 līdz 23;

* * *

motociklu «Jupiter» ar blakusvāģi. Zvanīt 15447;

* * *

6 gadus vecu darba zirgu un VAZ-2105 labā tehniskā stāvoklī. Tuvākas ziņas Maltā, 1. Maija ielā 33, tālrūnis Malta 41607;

* * *

govī, teļus, ZIL-130 riepas. Telefons 18328;

* * *

benzīnu par pieņemamu cenu. Tel. 21414 no 20 līdz 22 darba dienās;

* * *

garāžu. Tālrūnis 22572;

* * *

govī. Zvanīt 34473.

Maina

Livānu māju pret dzīvokli Preiļos. Zvanīt 21354;

* * *

vienistabas dzīvokli Preiļos pret trīsistabu ar piemaksu. Zvanīt darbdienās 21486 no 9 līdz 13.

Cik salts šis rīts —
Klau, vēji staigā,
Un kaut kur izgaisusi
Tēva balss...

S.Šile

Izsakām dziļu līdzjutību Jurim
Kirdieko sakarā ar TĒVA nāvi.
Livānu biokīmiskās
rūpnīcas kolektīvs

Ilgus gadus dzidri rīti
Saucu darba dienu sākt,
Bet nu zemes klēpi klusā
Nogurušās rokas stāj.

V. Rūja

Izsakām dziļu līdzjutību Ligijai Ošānei
sakarā ar MĀTES nāvi.
Livānu biokīmiskās
rūpnīcas kolektīvs

PĒRKAM un PĀRDODAM
valūtu.

Darba laiks katru dienu, izņemot sestdienas un svētdienas.

Mūsu adrese: Preiļos, Aglonas ielā 22a. tālr. 22467.

PĒRKAM un PĀRDODAM mājas, dzīvokļus, vasarnīcas, garāžas un citu nekustamo īpašumu.

AIZDODAM kredītus (% zemāks par valsts).

Tālr. 22467.

... var mīļots cilvēks aiziet projām,
Sāpe var līdz pašam dzilēm dzelt.
Kas bij' skaists, ne mūžam neiet bojā,
Skaistums paliek, palīdz dzīvi celt.

A. Imermanis

Kad sveces izraud savu bēdu un
pēdējās smilšu sauņas krīt pār VĪRA
kapu, šajā skumju brīdī esam kopā ar
Turku pagasta sekretāri
Viktoriju Vilcāni.

Preiļu rajona TDP valde

Man rokas mierā saliek,
Un mīļās sejas tumst,
Te viss, kas darīts, paliek,
Es nešķiros no jums...

Izsakām dziļu līdzjutību Antona
ZNOTIŅA tuviniekiem, no viņa uz
mūžu atvadoties.

Mājas kaimiņi

Viņa visus tos vārdus mācēja,
No kuriem sirds gaišums ausa.

L. Brīdaka

Izsakām izjustu līdzjutību Valentīnai
Greižai, MĀMUĻU pavadot kapu
kalniņā.

Laboratorijas kolektīvs

Tu esi vienvienīga,
Kas vienreiz tik var būt.
Tu aiziedama paliek,
Kā gaismu tevi jūt.

A. Dāle

Izsakām līdzjutību Valentīnai Greižai,
no MĀMUĻAS uz mūžu atvadoties.
Preiļu siera rūpnīcas kolektīvs

Dzimtās zemes dažas pēdas
Tagad tavas mājas, māt.

Izsakām dziļu līdzjutību Valentīnai
Greižai sakarā ar MĀTES nāvi.
Folkloras ansamblis «Mūdernieki»

Satrūka stīgas, aplkusa dziesma,
Apdzisa zvaigznes, saira sapņi,
Viss tas notika pēkšņi un strauji,
Pielija sāpju un asaru trauks.

Turku pagasta tautas deputāti un
valde ir kopā ar Viktoriju Vilcāni,
DZĪVESBIEDRU zemes klēpi guldot.

NOVADNIEKS

IZDOD PREIĻU RAJONA PASVALDĪBAS UZNĒMUMS «NOVADNIEKS»

ADRESE: 228250, Preiļos, Aglonas ielā 1.
PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169

REDAKTORS

PĒTERIS PĪZELIS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Reģistrācijas apliecība № 0091.

Studijumus pieņem uzņēmuma grāmatvedībā no plkst. 10.00 līdz 12.00 un no plkst. 14.00 līdz 17.00. ☎ 22305.

Iespiests valsts uzņēmumā «Daugavpils tipogrāfija» Daugavpilī, Valkas ielā 1.

Ofsetiespiedums. 1 iespiedloksne.

Pas. 965

Mēciens 6192 eksemplāri.